



Broj: X-K-07/345

Sarajevo, 20.03.2008. godine

Суд БиХ / Суд БаХ Кривично одјељење I Апелационо одјељење / Кривично одјељење и Апелационо одјељење Одјел I / Одјел II / Одјел I и Одјел II Одјељење за судску управу / Одјељење за судску управу	
x: K107/345	366
28-03-2008	16 (Str./Стр.) 11.00
	<i>[Signature]</i>

U IME BOSNE I HERCEGOVINE

Sud Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija, Ševke Šahbegovića kao predsjednika vijeća, Mirze Jusufovića i Malcolm Simmonsa kao članova vijeća, uz sudjelovanje pravnog saradnika Bojana Avramovića, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Muhameda Huskića, zbog produženog krivičnog djela Porezna utaja iz čl. 210. st. 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu – KZ BiH), po optužnici Tužilaštva Bosne i Hercegovine broj KT-131/07 od 11.07.2007. godine, potvrđenoj dana 18.07.2007. godine, nakon održanog glavnog pretresa, dana 18.03.2008. godine donio je, a u prisutnosti optuženog Muhameda Huskića, te tužioca Tužilaštva Bosne i Hercegovine, Ismeta Šuškića, dana 20.03.2008. godine javno objavio slijedeću

PRESUDA

OPTUŽENI: HUSKIĆ MUHAMED, sin Mustafe, rođen 15.09.1943. godine u Doboju, nastanjen u Doboju jugu, Matuzići b.b, po zanimanju dipl. ecc, vlasnik i direktor „Melfibad kompani“ d.o.o. Tešanj – Jelah, l.k. 04CWA0372 izdata od MUP ZDK Doboju Jug, sa JMBG 1509943120114, osuđivan presudom Osnovnog suda Beograd iz 1987. godine, na kaznu zatvora u trajanju od 4 mjeseca, zbog krivičnog djela izdavanje čeka bez pokrića iz čl. 172. st. 1. KZ SFRJ, nalazi se u pritvoru po rješenju Suda BiH br. X-KRN-07/345 od 07.04.2007. godine, koji pritvor je produžen rješenjima ovog suda broj X-KRN-07/345 od 04.05.2007. godine, od 03.07.2007. godine i konačno 18.07.2007. godine, po kojem je pritvor trajao do dana izricanja ove presude

KRIV JE

Što je:

1. U toku 2004. godine kao vlasnik, osnivač i direktor privrednog društva „Melfibad company“ d.o.o. Sarajevo sa sjedištem u ul. Himze Polovine br. 35 i poreski obaveznik u smislu čl. 13. Zakona o porezu na promet proizvoda Kraljice Jelene br. 88, 71 000 Sarajevo, Bosna i Hercegovina, Tel: 033 707 100, Faks: 033 707 225
Кральице Јелене бр. 88, 71 000 Сарајево, Босна и Херцеговина, Тел: 033 707 100, Факс: 033 707 225

i usluga („Sl.novine F BiH“, broj 49/02-prečišćeni tekst), nakon što je otvorio transakcione račune kod LT Gospodarske banke br. 1701201000032180, CBS Banke br. 1731081000310046 i Nove banjalučke banke br. 5513061125548834, poslujući putem LT Gospodarske banke i CBS banke dd Sarajevo, sa dobavljačima „Madacco“ Banja Luka i „Address-investment“ Zenica, u namjeri da izbjegne plaćanje poreza na promet na nabavljenu robu ukupne vrijednosti od 309.592,50 KM, prilikom prodaje nije ispunio uslove iz čl. 8. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga i čl. 21. Pravilnika o primjeni odredaba Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, („Službene novine F BiH“, br. 53/02 – prečišćeni tekst), jer uz otpremnice i račune nisu priložene narudžbenice sa izjavama o oslobađanju poreza, nije obračunao i uplatio porez na promet proizvoda po Tarifi 1 (20%) u iznosu od 61.918,50 KM, za koji iznos je oštetio budžet F BiH.

- 2. U toku 2005. godine kao vlasnik, osnivač i direktor privrednog društva „Melfibad company“ d.o.o. Sarajevo sa sjedištem u ul. Himze Polovine broj 35, i poreski obaveznik u smislu čl. 8, Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga („Sl. Glasnik BiH“, br. 62/04), poslujući putem LT Gospodarske banke i CBS banke dd Sarajevo sa dobavljačem „Madacco“ Banja Luka, u namjeri da izbjegne plaćanje poreza na promet, na nabavljenu robu ukupne vrijednosti od 898.021,21 KM, prilikom prodaje nije ispunio uslove iz čl. 5. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga („Sl. Glasnik BiH br. 62/04) i čl. 9. i 21. Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga („Službeni glasnik BiH br. 63/04), jer uz otpremnice i račune nisu priložene narudžbenice sa izjavama o oslobađanju poreza, nije obračunao i uplatio porez na promet proizvoda po Tarifi 1 (20%) u iznosu od 179.604,24 KM, za koji iznos je oštetio budžet F BiH, odnosno budžet BiH.*
- 3. U toku 2006. godine kao vlasnik, osnivač i direktor privrednog društva „Melfibad company“ d.o.o. Sarajevo sa sjedištem u ul. Himze Polovine broj 35 i poreski obaveznik u smislu čl. 12. i 13. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost („Sl.novine BiH“, broj 9/05 i 35/05, poslujući putem LT Gospodarske banke i CBS banke dd Sarajevo, sa dobavljačima „Tobaccolux“ d.o.o. Prijedor, „Tobacco“ d.o.o. Bihać i „Henzi“ d.o.o. Sarajevo, u namjeri da izbjegne plaćanje poreza na dodatnu vrijednost, nabavio robu – cigarete vrijednosti od 1.704.298,02 KM, koje nije propisno zadužio u svojim poslovnim knjigama, niti je vodio tačne, sa dovoljno podataka, knjigovodstvene evidencije o ostvarenom prometu, što je suprotno odredbama čl. 56. Zakona o porezu na dodatnu vrijednost i čl. 120.*

Pravilnika o primjeni Zakona o porezu na dodatu vrijednost („Sl. Glasnik BiH“, br. 93/05, 21/06 i 60/06), pa je tako, za period januar – decembar 2006. godine, podnio nadležnom organu porezne prijave sa lažnim podacima, radi plaćanja obaveza po osnovu PDV u manjem iznosu, te je time izbjegao da plati porez na dodatu vrijednost u iznosu od 30.629,82 KM, za koji iznos je manje uplaćeno na jedinstveni račun Uprave za indirektno oporezivanje BiH.

Dakle, izbjegao plaćanje davanja propisanih poreznim zakonodavstvom BiH, dajući lažne podatke o činjenicama koje su od uticaja na utvrđivanje iznosa poreskih obaveza, a iznos obaveze čije plaćanje je izbjegnuto, prelazi iznos od 50.000,00 KM,

čime je, počinio produženo krivično djelo porezne utaje iz čl. 210. st. 2. KZ BiH u vezi sa članom 54 KZ BiH,

pa Sud,

optuženog Muhameda Huskića, na osnovu citiranih zakonskih propisa, te uz primjenu članova 39., 42. i 48. KZ BiH,

OSUĐUJE

Na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine.

Na osnovu člana 56. KZ BiH u izrečenu zatvorsku kaznu optuženom Muhamedu Huskiću, uračunava se vrijeme koje je proveo u pritvoru, počev od dana lišenja slobode 05.04. 2007. godine u 10,20 časova pa nadalje.

Na osnovu člana 110. i 111. KZ BiH oduzima se ukupna imovinska korist u iznosu 272.152,56 KM i to:

od optuženog Muhameda Huskića se oduzima dio imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom u iznosu od 250.624,56 KM, a

od privrednog društva „Melfibad company“ d.o.o. oduzima se dio imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom i prenijet od strane osuđenog na navedeno privredno društvo u iznosu od 21.528,00 KM koji iznos je privremeno oduzet i

pohranjen na poseban račun, rješenjem Suda BiH br. X-KRN-07/345 od 27.03.2007. godine.

Na osnovu člana 188. stav 1. ZKP BiH optuženi Muhamed Huskić se obavezuje naknaditi troškove krivičnog postupka u ukupnom iznosu od 2.698,00 KM, te da na ime paušala plati iznos od 150,00KM, a sve u roku od 30 dana od dana pravosnažnosti presude.

Obrazloženje

Optužnicom broj: KT-131/07 od 11.07.2007. godine, koja je od strane ovog Suda potvrđena dana 18.07.2007. godine, Tužilaštvo BiH je optužilo Muhameda Huskića da je počinio produženo krivično djelo porezna utaja iz člana 210. stav 2. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, na način i vrijeme navedeno u izreci ove presude.

Dana 03.08.2007. godine na ročištu za izjašnjenje o krivnji, optuženi Muhamed Huskić se u prisustvu svog branioca i tužioca izjasnio da nije kriv za djelo koje mu se stavlja na teret. Kod istog stava optuženi je ostao do kraja glavnog pretresa, kao i u završnoj riječi.

Iznoseći uvodne riječi tužilac je istakao da će pokušati dokazati da je optuženi Muhamed Huskić počinio navedeno krivično djelo, a sve na način i u vrijeme kako je to opisano u dispozitivima tačaka optužnice. Nadalje, tužilac se u uvodnim riječima osvrnuo i na dokaze koje Tužilaštvo u toku glavnog pretresa namjerava izvesti, a na kojim zasniva svoju tvrdnju da je optuženi počinio produženo krivično djelo porezna utaja iz člana 210. stav 2. KZ-a BiH. Prema stavu tužilaštva ovakvo ponašanje optuženog u vremenskom periodu koji je obuhvaćen optužnicom, imalo je za posljedicu izbjegavanje plaćanja poreskih obaveza propisanih poreskim zakonodavstvom, pa prema tome i počinjenje krivičnog djela porezna utaja iz člana 210. stav 2. KZ-a BiH.

Smatrajući da je dokazalo krivicu optuženog, Tužilaštvo je u završnoj riječi predložilo da Sud optuženog oglasi krivim za navedeno djelo, da mu se izrekne kazna zatvora u trajanju od pet godina, kao i da mu se kao sporedna kazna izrekne novčana kazna. Takođe, Tužilaštvo je predložilo da se od optuženog shodno članu 110. KZ BiH oduzme imovinska korist u visini utajenog poreza, da se optuženi

obaveže na plaćanje troškova krivičnog postupka, te da mu se na osnovu člana 138. stav 1. i 2. ZKP-a BiH produži mjera pritvora i nakon izricanja presude.

Uvodne riječi odbrana nije iznosila, dok se u završnim riječima branilac optuženog, advokat Danilo Stijović osvrnuo na sam tok istrage u ovom predmetu, smatrajući je nezakonitom obzirom da je u početnoj fazi iste, istraga vođena zbog krivičnog djela pranje novca, a ne za krivično djelo porezna utaja za koje je Muhamed Huskić optužen. Optuženi Muhamed Huskić se složio sa izlaganjem svog branioca, i dodao da firma „Melfibad company“ d.o.o. nije bila fiktivna, kao i da je namjeravao izmiriti poreske obaveze iz kojeg razloga je i podnio zahtjev za dobijanje kredita, ali mu nije odobren. Na kraju završnih riječi branilac optuženog je predložio da Sud nakon ocjene izvedenih dokaza donese presudu kojom će optuženog osloboditi optužbe, kao i da Sud prema njegovom branjeniku ukine mjeru pritvora.

U toku dokaznog postupka, kao dokazi Tužilaštva, saslušani su svjedoci: Šabotić Hasim, Mešić Hasan, Bureković Hajra, Šarčević Jasminka, te vještak finansijske struke Kerima Prašljivić.

Tokom glavnog pretresa, tužilac je prezentirao i slijedeće materijalne dokaze:

- *Nalaz i mišljenje vještaka finansijske struke Prašljivić Kerime od 05.07.2007. godine,*
- *Izveštaj Državne agencije za istrage i zaštitu o počinjenom krivičnom djelu br. 17-03/2-04-3-275-KU-03/07 od 22.03.2007. godine,*
- *Izveštaj UIO o osnovama sumnje o izvršenom krivičnom djelu i izvršiocu br. 05-18-2377/07 od 25.06.2007. godine,*
- *Zapisnik o privremenom oduzimanju predmeta br. 05/5-3-IV-D-09-9095-1/07 i Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 05/5-3-IV-D-09-9095-2/07 od 29.05.2007. godine sa originalnom dokumentacijom od pravnog lica „Melfibad company“ d.o.o. Tešanj*
- *Dopis UIO broj: 04/SIV-17-7637/2007. od 03.05.2007. godine sa priložima,*
- *Dopis Porezne uprave F BiH broj: 10/05-15-1577/07, od 28.06.2007. godine sa priložima,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-14/1-2-8/07 od 25.04.2007. godine, sa originalnom dokumentacijom pravnog lica „Melfibad company“*

- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-14/1-2-10/07/01 od 25.04.2007. godine, sa originalnom dokumentacijom pravnog lica „Metaltex-AD“ d.o.o Jelah,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-14/1-2-9/07 od 25.04.2007. godine, sa originalnom dokumentacijom pravnog lica „Henzi“ d.o.o Sarajevo,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-12/1-2-PT-04-1-117-2-22/07 od 25.04.2007. godine, sa originalnom dokumentacijom pravnog lica „Madaco“ d.o.o Banja Luka,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-12/1-2-PT-04-1-117-2-24/07 od 27.04.2007. godine i zapisnik o dobrovoljnoj predaji br. 17-12/1-2-PT-04-1-117-04/07 od 27.04.2007. godine sa originalnom dokumentacijom pravnog lica „Tobaco lux“ d.o.o. Prijedor,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-12/1-2-PT-04-1-117-2-25/07 od 30.04.2007. godine sa originalnom dokumentacijom pravnog lica „Tobaco“ d.o.o. Bihać,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-12/1-2-PT-04-1-117-2-23/07 od 26.04.2007. godine sa originalnom dokumentacijom Nove banjalučke banke, o otvaranju računa „Melfibad company“,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-14/1-2-12/07 od 27.04.2007. godine sa originalnom dokumentacijom LT Gospodarske banke, o otvaranju računa „Melfibad company“,*
- *Potvrda o privremenom oduzimanju predmeta br. 17-14/1-2-13/07 od 27.04.2007. godine sa originalnom dokumentacijom CBS/NLB Tuzlanske banke, o otvaranju računa „Melfibad company“,*
- *Zapisnik o saslušanju svjedoka Mešić Hasana od 15.06.2007. godine pred UIO RC Sarajevo,*
- *Zapisnik o saslušanju svjedoka Bureković Hajre od 18.06.2007. godine pred UIO RC Sarajevo,*
- *Rješenje o upisu subjekta upisa u sudski registar Kantonalni sud Zenica br. U/I-1966/00 od 04.07.2001. godine i Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar Kantonalni sud Zenica br. U/I-175/01 od 27.02.2001. godine, Rješenje o upisu promjena podataka o subjektu upisa u sudski registar Kantonalni sud Sarajevo br. UF/I-2362/03 od 08.12.2003. godine i Rješenje o upisu podataka o subjektu upisa u sudski registar Općinski sud Zenica br. 043-0-REG-06-001564 od 17.01.2007. godine.*

U toku dokaznog postupka izvedeni su i slijedeći dokazi odbrane, odnosno saslušani svjedoci Smajo Zubčević i Šabić Mirza.

Nakon ocjene izvedenih dokaza optužbe i dokaza odbrane, pojedinačno i u međusobnoj vezi, Sud je odlučio kao u izreci ove presude iz slijedećih razloga:

Nesporno je da je optuženi Muhamed Huskić vlasnik i osnivač firme „Melfibad company“ d.o.o. Sarajevo sa sjedištem u Ulici Himze Polovine 35, kako je to navedeno u optužnici te da je direktor firme, bez ograničenja ovlaštenja, kao i da se radi o firmi registrovanoj, pored ostalog, i za trgovinu, a što sve proizlazi i iz Rješenja Kantonalnog suda u Sarajevu broj UF/I-2362/03 od 08.12.2003 godine. Naime, ove činjenice odbrana nije osporavala, odnosno nije dokazivala suprotno.

Takođe je nesporno utvrđeno da je „Melfibad company“ d.o.o. poslovalo u toku 2004 godine sa dobavljačem „Madacco“ Banja Luka i „Adress investment“ Zenica, te da je nabavljenu robu prodalo u ukupnom iznosu od 309.592, 50KM, kao i da je u toku 2005 godine nabavilo robu od „Madacco“ Banja Luka i istu prodalo u iznosu od 898.021,21KM, kao i da je u toku 2006 i početkom 2007 godine nabavilo robu od dobavljača „Tabacco lux“ d.o.o Prijedor, „Tabacco“ d.o.o. Bihać i „Henzi“ d.o.o. Sarajevo i istu prodalo u iznosu od 1.704.298,02.

Naime, ove nesporne činjenice proizlaze i iz poslovne dokumentacije koja je oduzeta kako od „Melfibad company“ tako i poslovne dokumentacije koja je privremeno oduzeta od navedenih dobavljača a koja je u dokaznom postupku korištena uz potvrde o privremenom oduzimanju predmeta koje potvrde su nabrojane u pregledu dokaza koji je naveden u početnom dijelu obrazloženja ove presude, a koju dokumentaciju je prilikom davanja nalaza i mišljenja koristio vještak finansijske struke.

Odbrana nije osporavala činjenice koje proizlaze iz navedenih dokaza, ali je osporavala zakonitost dokaza tvrdeći da je istraga vođena zbog osnova sumnje da je počinjeno krivično djelo Pranje novca iz člana 209. Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine, a da je nakon završetka istrage podignuta optužnica zbog postojanja osnovane sumnje da je izvršeno krivično djelo Porezna utaja iz člana 210 Krivičnog zakona Bosne i Hercegovine.

Ovakav stav odbrane sud nije mogao prihvatiti jer pravna kvalifikacija činjenica o radnjama koje je počinio optuženi, kao i postojanje osnovane sumnje da je upravo optuženi počinio navedene radnje spada u proces analize koju tužilaštvo vrši nakon dovršetka istrage i podizanja optužnice. Tek završetkom istrage tužilac ima mogućnost izvoditi pravne i činjenične zaključke, što proizlazi iz odredbe člana 226. stav 1. Zakona o krivičnom postupku BiH kojom je propisano: „Kad u toku istrage Tužitelj nađe da postoji dovoljno dokaza iz kojih

proizlazi osnovana sumnja da je osumnjičeni učinio krivično djelo, pripremit će i uputiti optužnicu sudiji za prethodno saslušanje“.

Pored navedenog, dokazi prikupljeni u toku istrage, po stanovištu ovoga suda, ne spadaju u dokaze koji ne mogu biti korišteni u dokaznom postupku. Međutim, sud nije prihvatio kao dokaz čitanje zapisnika o saslušanju optuženog dok je imao status osumnjičenog jer isti nije svjedočio u svoju korist i nije posebno iznosio svoju usmenu odbranu na glavnom pretresu. Naime, provođenje takvog dokaza bilo bi u suprotnosti sa propisanim i garantovanim pravom optuženog da nije dužan dati svoju odbranu niti odgovarati na postavljena pitanja, koji propis je kao princip naveden u članu 6 stav 3 Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine. Čitanje iskaza optuženog bilo bi iznošenje odbrane optuženog mimo njegove volje. S druge strane, u vrijeme odbijanja prijedloga za provođenje ovog dokaza na glavnom pretresu, još nije bilo poznato da li će optuženi dati svoj iskaz na glavnom pretresu, a do kraja dokaznog postupka tužilac nije ponovio prijedlog za provođenje ovog dokaza tako da je Sud stao na stanovište da je Tužilac i definitivno odustao od tog prijedloga.

Saslušani svjedoci su u dokaznom postupku iznijeli činjenice koje su im bile poznate vezano za ovaj predmet. Naime, svjedok Šabotić Hasim je izjavio vrlo uvjerljivo da je, kao uposlenik SIPA-e i to Finansijsko obavještajnog odjela, utvrdio da se preko računara „ Melfibad company“ vrše sumnjive transakcije novca i da je, shodno odredbama Zakona o sprečavanju pranja novca, došao do podataka o tim transakcijama i preko kojih banaka se odvijaju. Sud je poklonio vjeru ovom svjedoku iz razloga što nije našao niti jedan razlog zbog kojeg bi svjedok bio pristrasan, te da je svoj iskaz dao potpuno jasno ne osvrćući se na dalji tok postupka koji je bio izvan domašaja nadležnosti njegove službe i njegovih prava i obaveza u vezi sa navedenim poslovima. Dakle, Sud je prihvatio da su utvrđene okolnosti da je optuženi često boravio u Republici Srbiji, i da je zbog učestalih promjena sjedišta, bilo teško pronaći konačno sjedište društva „ Melfibad company“.

Svjedok Bureković Hajra je potvrdila da je kao uposlenica „ Adress investment“ Zenica vodila knjigovodstvo za „ Melfibad company“ i da je te poslove radila samo za dio 2006 godine, a da je prestala sa vođenjem knjigovodstva kada su joj njeni rukovodioci naložili da prestane i svu dokumentaciju vrati zbog neblagovremenog dostavljanja knjigovodstvene dokumentacije za društvo „ Melfibad company“ od strane njegovog direktora Huskić Muhameda. Posebno je istakla da je optuženi, na njeno insistiranje i insistiranje njenih rukovodilaca, tek na pismeni poziv dostavio bilans za 2005 godinu iz kojeg je trebala uzeti početno stanje za 2006 godinu, a da je tada konstatovala da i taj bruto bilans nije ovjeren. Sud je ovaj iskaz prihvatio kao uvjerljiv i stao je na stanovište da su utvrđene okolnosti da je optuženi kao

odgovorno lice u društvu „ Melfibad company“ neažurno vodio knjigovodstvene evidencije te da je davao samo podatke koje je on smatra za potrebne bez obzira na obaveze koje su proizlazile iz propisa iz oblasti knjigovodstva, računovodstva i propisa iz oblasti poreza.

Svjedok Šarčević Jasminka je izjavila da je kao uposlenica Uprave za indirektno oporezivanje imala priliku da izvrši pregled poslovne dokumentacije „ Melfibad company“ d.o.o. i da je utvrdila da je u 2006 godini knjigovodstvena evidencija bila neažurna, da nije bilo svih ulaznih i izlaznih podataka vezanih za promet robe, a da je sa druge strane podnošena porezna prijava za PDV (porez na dodanu vrijednost) iz čega je i izvela zaključak i izračun da podaci u prijavi nisu bili tačni i da PDV nije obračunavan na osnovici koja je morala biti utvrđena na osnovu tačnih podataka. Sud je stao na stanovište da je i ovaj iskaz vrlo uvjerljiv i da iz istog proizlazi okolnost da je optuženi u poreznu prijavu za 2006 godinu unosio netačne podatke i da je neažurno vodio evidencije.

Svjedok Mešić Hasan je izjavio da je vodio knjigovodstvo za „ Melfibad company“ za dio 2006 godine i dio 2007 godine i da je u to vrijeme bilo određenih neslaganja između njega i optuženog jer je on, navodno, optuženog upozoravao na porezne obaveze ali da ovaj to nije prihvatao, a da je na kraju ipak to shvatio i da je izrazio želju da porez plati uz konstataciju da za to mora uzeti kredit. Dio iskaza ovog svjedoka Sud nije mogao prihvatiti jer je nelogičan obzirom da je optuženi dio poreza mogao platiti s obzirom da je na računu „ Melfibad company“ zatečena određena suma novca koja je mogla poslužiti za takvu vrstu plaćanja . Ali, Sud je stao na stanovište da iz iskaza ovog svjedoka proizlaze činjenice koje se tiču neažurnog vođenja knjigovodstvenih evidencija u društvu „ Melfibad company“ i da je roba prodavana na malo na tezgama koje je posjedovao ili pak koristio optuženi u ime i za račun predmetnog privrednog društva. Dakle, Sud je prihvatio kao utvrđenu činjenicu da je u toku 2006. godine prodaja robe od strane „ Melfibad company“ vršena na malo i da je postojala obaveza obračuna poreza na dodanu vrijednost. Ovu okolnost nije osporavala ni odbrana.

Konačno, vještak finansijske struke je u svom nalazu i mišljenju na vrlo stručan i jasan način dala svoj nalaz i mišljenje iz kojeg proizlazi potvrda okolnosti koje su utvrđene ostalim navedenim dokazima, a to je da je knjigovodstvena evidencija vođena neažurno i neuredno, ali da je iz ostale dokumentacije dobavljača utvrdila stvarni promet robe „ Melfibad company“ d.o.o i to za periode 2004; 2005 i 2006 godine. Naime, iz nalaza i mišljenja proizlazi da je u 2004 i 2005. godini u vrijeme važenja Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga F BiH i Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga BiH, u privrednom društvu „ Melfibad company“ propušteno obračunavanje i plaćanje poreza na promet robe iako je ista prodavana na malo, odnosno kao roba namijenjena krajnjoj potrošnji u smislu propisa iz oblasti poreza. S druge strane, nalazom se konstatuje da je u toku 2006 godine obračunat i plaćen samo dio PDV-

a i to u daleko manjem iznosu nego je trebalo biti. Iz nalaza proizlazi da je obavezna porezna prijava za PDV sačinjavana ali da su u istu unošeni netačni podaci koje netačnosti su dovele do obračuna daleko niže osnovice za obračun PDV-a. Kad se imaju u vidu ostali provedeni dokazi i okolnosti koje su njima utvrđene onda je logično u cjelosti prihvatiti ovaj opšti dio nalaza, odnosno da su evidencije bile neuredne i da su dijelom potpuno izostajale te da je dio dokumentacije popunjavan netačnim podacima. Ipak, Sud je ocijenio da su ovaj nalaz i mišljenje u cjelosti prihvatljiv i u posebnom dijelu – mišljenju- gdje je konkretizovan svaki period poslovanja „ Melfibad company“ d.o.o. počev od 2004 do 2006 godine, a koji se odnosi i na obračun poreznih obaveza. Prihvatljivost ovog nalaza i mišljenja nije upitna zbog toga što su zakonske odredbe iz kojih proizlaze ili su proizlazile obaveze optuženog kao odgovornog lica i zakonskog zastupnika „ Melfibad company“ , u cjelosti jasne.

Naime, članom 8 Zakona o porezu na promet koji se primjenjivao na teritoriji Federacije BiH u toku 2004 godine(Zakon o porezu na promet proizvoda i usluga- objavljen u Službenim novinama Federacije BiH broj 49/02), propisano je da je oslobađanje od plaćanja poreza na promet moguće ukoliko je kupac dostavio dobavljaču narudžbenicu sa izjavom o oslobađanju poreza na promet, odnosno da je roba namijenjena za dalju prodaju ali ne za krajnju potrošnju. Uz ovu odredbu valja imati u vidu i odredbu člana 21. Pravilnika o primjeni odredaba Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga. Uz tumačenje navedenih propisa, a imajući u vidu činjenice koje su utvrđene, a to je da je „Melfibad company“ prodavao robu na malo, odnosno robu namijenjenu krajnjoj potrošnji, što Sud zaključuje iz okolnosti i činjenica utvrđenih svim provedenim dokazima. dolazi se do zaključka da je nalaz i mišljenje u svemu vrlo stručno i na osnovi pravila struke dat i iznijet pred sudom u dokaznom postupku.

Sve okolnosti i činjenice koje je sud uzeo za utvrđene, a koje proizlaze iz iskaza svjedoka prihvatljive su i za ponašanje optuženog kao odgovorne osobe i zakonskog zastupnika društva „ Melfibad company“ i u periodu opisanom u tački 2 optužnice koja se odnosi na period 2005 godine. Zbog logičke veze između činjenica koje su iznijeli svjedoci, a tiču se neažurnog i neredovnog vođenja knjigovodstvenih evidencija od strane optuženog i nalaza i mišljenja vještaka finansijske struke koji nalaz je dao nakon uvida u svu postojeću i dostupnu poslovnu dokumentaciju društva „ Melfibad company“ i njegovih dobavljača, Sud je, imajući u vidu odredbe Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, stao na stanovište da je nalaz u odnosu na ovaj dio optužnice u cjelosti jasan, stručan i objektivan. Iz samog nalaza, koji prethodi datom mišljenju, proizlazi da su dati shodno, u toku 2005 godine, važećim zakonskiom odredbama.

Naime, prema članu 3. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga (Službeni glasnik BiH 62/04), „porezom na promet proizvoda operezuje se promet proizvoda namijenjenih krajnjoj potrošnji“. Članom 4. stav 1. tačka 1. istog Zakona

propisano je da se „ne smatra promet proizvoda koji služe krajnjoj potrošnji, prodaja proizvoda licu koje je registrovano i bavi se trgovinom, a koje te proizvode nabavlja radi dalje prodaje“, dok je članom 5. propisano da „prodaju proizvoda za namjene iz člana 4. stav 1. tačka 1 do 6 ovog Zakona, bez plaćanja poreza na promet, mogu da vrše pravno lice i poduzetnik koji se bavi proizvodnjom, pravno lice koje se bavi trgovinom i koje je registrovano za obavljanje prometa na veliko, te pravno lice koje je registrovano za uvoz“.

Navedeno oslobađanje od obaveze plaćanja poreza, uslovljeno je davanjem izjave da će kupac te proizvode koristiti isključivo za namjene iz člana 4. (među tim namjenama je i nabavka radi dalje prodaje), te da pismena izjava sadrži: registarski broj kupca, redni broj izjave, datum izdavanja, potpis ovlaštenog lica i ovjeru, a da kupac obavezno vodi knjigu datih izjava po rednim brojevima. Isto tako, preduslov za oslobađanje je i da je je plaćanje izvršeno bezgotovinski.

Prema članu 8. tačka 1. stav 1. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, obveznik poreza na promet je svako lice i građanin koji izvrši promet proizvoda namjenjenih krajnjoj potrošnji. Pri tome se pod licem, shodno članu 2. istog Zakona, podrazumjeva svako pravno lice i preduzetnik.

Shodno članu 21. Zakona o porezu na promet proizvoda i usluga, na koji se optužnica poziva, obveznik poreza je dužan sam obračunati porez na promet, a obaveza obračunavanja nastaje u momentu kada je izvršen promet proizvoda. Promet proizvoda je prema stavu 3. istog člana izvršen danom izdavanja fakture (računa) o prodaji proizvoda, odnosno isporuke proizvoda ukoliko je ista obavljena prije izdavanja fakture. Isti se prema stavu 1. člana 24. Zakona plaća u roku od 5 dana po isteku nedjelje u kojoj je obavljen promet na vrijednost prodatih proizvoda. Shodno članu 26. istog Zakona, porezni obveznik poreza na promet sastavlja izvještaj o obračunatom i plaćenom porezu na promet mjesečno i podnosi ga Poreznoj upravi u roku od 15 dana po isteku mjeseca. Na osnovu podataka o vrijednosti prodatih proizvoda na dan 31. decembra godine za koju se obavlja obračun, porezni obveznik konačno obračunava porez na promet za proteklu godinu i podnosi ga do 28. februara tekuće godine, za prethodnu godinu.

Pored navedenog sud je prihvatio i dio nalaza i mišljenja koji se odnosi na poslovanje i porezne obaveze privrednog društva „ Melfibad company“ u toku 2006 godine na koji period se odnosi tačka 3 optužnice. Naime, sve okolnosti ukazuju da je nalaz dat vrlo objektivno i u skladu sa pravilima struke te da su uzete u obzir sve propisane odredbe koje se odnose na datu situaciju, iz Zakona o porezu na dodanu vrijednost. Naime, članom 13 navedenog Zakona je propisano ko se ima smatrati obveznikom poreza na dodanu vrijednost, članom 38 je propisano da je poreski period za koji se obračunava porez na dodanu vrijednost jedan kalendarski mjesec, a članom 39 je propisana obaveza plaćanja poreza na dodanu vrijednost. Posebno je članom 56 navedenog zakona propisano da je svaki obveznik obavezan

voditi knjige sa dovoljno podataka koji će omogućiti uredno primjenu PDV-a, uključujući i obračunavanje obaveze PDV-a za svaki period PDV-a i inspekciju od strane Uprave za indirektno oporezivanje.

Kako je poklonio vjeru navedenom nalazu i mišljenju, te kako je u dokaznom postupku, vještak neposredno iznio svoj nalaz i mišljenje te odgovorio na sva pitanja stranaka, branioca i suda i razjasnio sve nejasnoće, Sud je našao da je u tački 3 optužnice činjenični opis u dijelu u kojem navodi visinu utajenog poreza netačan. Naime, u optužnici je navedeno da je optuženi izbjegao platiti porez u iznosu od 31.274,00 KM, a vještak je vrlo uvjerljivo i argumentovano na glavnom pretresu dao mišljenje da se radi o iznosu utajenog poreza od 30.629,82KM. Sud je promijenio činjenični opis ovog dijela optužnice stojeći na stanovištu da je sačuvan identitet optužnice odnosno da je ostvarena vezanost presude za optužbu kao obaveza iz člana 280 Zakona o krivičnom postupku BiH. Dakle, Sud stoji na stanovištu da je prihvatanjem nalaza i mišljenja, odnosno činjenice koja je iz istog proizašla, činjenični opis presude ostao vezan za optužbu čije činjenice nisu bitno izmijenjene.

S druge strane, Sud je ocijenio i iskaze svjedoka odbrane i to Smaje Zubčevića i Šabić Mirze, koje je odbrana saslušavala, prije svega na okolnost da li je optuženi imao namjeru platiti utajene porezne obaveze, pa je stao na stanovište da ovi svjedoci nisu uvjerljivo i jasno iznijeli svoja saznanja o navedenoj okolnosti. Saslušani svjedok Smajo Zubčević je u svom iskazu naveo da je moguće da je optuženi to njemu spominjao ali je tek nakon insistiranja odbrane kazao da je optuženi njemu samo rekao da je podnio zahtjev za kredit. Svjedok Šabić Mirza je u svom iskazu govorio o načinu poslovanja njegovog privrednog društva kao dobavljača za „ Melfibad company“ i sa drugim kupcima te nije konkretno imao saznanja o poreznim obavezama predmetnog kupca. To što je Šabić Mirza izjavio da je imao priliku vidjeti poreznu prijavu „ Melfibad company“ d.o.o. i da je to za njega bilo sve uredno, Sud nije mogao tumačiti kao stručnu potvrdu urednosti podataka u toj prijavi, a to ni sam svjedok nije mogao tvrditi. Svjedok je samo potvrdio da je za njegovo privredno društvo bio važan podatak da je kupac imao dokaz o podnijetoj prijavi PDV-a, a ne i da li je u toj prijavi naveo tačne ili lažne podatke. Dakle, u ovim iskazima nije jasno iznijeta ni jedna činjenica o navedenim okolnostima pa Sud nije mogao izvesti zaključak da je ta okolnost od strane odbrane i dokazana, kao ni okolnost vezana za tačnost podataka u poreznoj prijavi PDV-a.

Dakle, Sud je stao na stanovište da su nedvojbeno utvrđene činjenice navedene u optužnici odnosno da je optuženi Huskić Muhamed kao vlasnik, osnivač i direktor privrednog društva „ Melfibad company“ d.o.o. Sarajevo, 2004

godine izbjegao plaćanje poreza na promet proizvoda tako što nije uopšte obračunao i platio navedeni porez u iznosu od 61.918,50KM, da je na isti način izbjegao obračun i plaćanje poreza na promet proizvoda za 2005 godinu u iznosu od 179.604,24KM, te da je za 2006 godinu izbjegao plaćanje poreza na dodanu vrijednost, tako što je u poreznu prijavu unio lažne podatke za osnovicu za obračun poreza, a u iznosu od 30.629,82KM. Pored navedenog, važno je istaći da je svojim radnjama optuženi postupao suprotno odredbama citiranih zakonskih propisa iz oblasti poreza.

Naime, sve utvrđene činjenice proizlaze iz provedenih dokaza i to kako iz svakog dokaza pojedinačno tako i iz svih dokaza koji su od strane suda ocijenjeni u međusobnoj povezanosti, koja ocjena je izvršena u skladu sa odredbama člana 15. (slobodna ocjena dokaza) u vezi sa članom 281. (dokazi na kojima se zasniva presuda) Zakona o krivičnom postupku BiH.

Sud je stao na stanovište da navedene činjenice predstavljaju biće krivičnog djela Porezna utaja iz člana 210. Krivičnog zakona BiH.

Odlučujući o krivici sud je stao na stanovište da je optuženi Huskić Muhamed postupao sa direktnim umišljajem. Naime, subjektivni odnos optuženog prema radnjama koje je preduzimao, bio je takav da je optuženi bio svjestan svog djela i da je htio njegovo izvršenje, odnosno imao namjeru izbjeći plaćanje navedenih poreza. Ovakav stav Sud temelji na utvrđenim činjenicama, a to su da je optuženi zakonski zastupnik pravnog lica koje je vršilo promet, da je bio jedino ovlašteno i odgovorno lice za poslovanje tog pravnog lica, da je neuredno vodio potrebne knjigovodstvene evidencije i nije davao tačne podatke knjigovođama, te da je, i pored upozorenja koja je dobivao od stručnih lica- knjigovođa, u koja stručna lica i sam spada (jer je diplomirani ekonomista), izbjegao dati podatke o ostvarenom prometu, a koji podaci su neophodni za obračun poreznih davanja.

Kako na račun pravnog lica „Melfibad company“ d.o.o., početkom 2007 godine nisu zatečena novčana sredstva u iznosu utajenog poreza nego daleko manji iznos očito je da je do tada utajeni porez optuženi prisvojio, što logično ukazuje da je ostvario svoju namjeru. Dakle, sud smatra da je utvrđeno i koristoljublje kao motiv za predmetnu utaju poreza.

Konačno, Sud stoji na stanovništu da su ispunjeni i objektivni i subjektivni elementi bića krivičnog djela porezna utaja pa je shodno tome odlučio da optuženog oglasi krivim za navedeno krivično djelo.

Sud je prihvatio pravnu ocjenu djela, odnosno da se radi o produženom krivičnom djelu porezna utaja iz člana 210 stav 2 Krivičnog zakona BiH jer je

visina izbjegnute porezne obaveze prelazi iznos od 50.000,00KM i to kako izbjegnute obaveze u 2004 godini tako i izbjegnute obaveze u 2005 godini. Pored toga sud smatra da su u konkretnom slučaju učinjena krivična djela istovrsna, da postoji vremenski kontinuitet izvršenja jer su učinjena uzastopno u 2004; 2005 i 2006 godini, da postoji kontinuitet i istovrsnost postupanja optuženog koji se ogleda u načinu davanja podataka ili izbjegavanja davanja tačnih podataka obaveznih za obračun poreza, kao i da su djela učinjena u toku poslovanja jednog pravnog lica „Melfibad company“ d.o.o. Sarajevo. Svi ovi elementi predstavljaju konstitutivne elemente propisane zakonske konstrukcije Produženo krivično djelo iz člana 54 Krivičnog zakona BiH, kojom konstrukcijom se izbjegava primjena pravila o sticaju krivičnih djela, primjenom kojih pravila bi se išlo na strožije kažnjavanje optuženog. Prihvatajući pravnu ocjenu djela datu u optužnici sud je imao u vidu odredbe člana 54 stav 3 Krivičnog zakona BiH kojim odredbama je propisano: „ ... Ako se radi o istovrsnim krivičnim djelima, sud će izabrati vrstu i mjeru kazne koja je propisana za najteže od tih djela“. U konkretnom slučaju za krivična djela porezna utaja, koja su učinjena u toku 2004 i 2005 godine, kojim učinjenjem je izbjegnuto plaćanje poreznih obaveza u iznosu koji prelazi 50.000,00KM, propisana je kazna zatvora od jedne do deset godina (član 210 . stav 2. KZ BiH).

Odlučujući o vrsti i visini kazne izrečene optuženom Sud je postupao u skladu sa odredbama člana 48. Krivičnog zakona BiH, pa je odmjerio kaznu zatvora u granicama propisane kazne za krivično djelo porezna utaja, odnosno u granicama između jedne i deset godina zatvora. Odlučujući o visini kazne sud je imao u vidu sve okolnosti koje utiču da kazna bude veća ili manja, pa je kao olakšavajuće okolnosti cijeno starosnu dob optuženog koji ima 65 godina starosti i njegovo narušeno zdravstveno stanje koje je Sudu poznato iz medicinskih izvještaja sa pregleda i terapija koje je optuženi imao za vrijeme boravka u pritvoru. Kao otežavajuću okolnost sud je cijenio činjenicu da je optuženi već osuđivan i to za krivično djelo izdavanja čeka bez pokrića na kaznu zatvora u trajanju od 4 mjeseca te da se radi o krivičnom djelu učinjenom iz koristoljublja, ali je Sud imao u vidu i da je za to djelo osuđen prije 20 godina te da u međuvremenu nije osuđivan.

Međutim Sud je imao u vidu i stepen, odnosno jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra te u vezi stim i činjenicu da u ovim opštepoznatim prilikama koje ukazuju na vrlo nizak standard ekonomske moći države i pojedinaca, utaja poreza predstavlja direktno ugrožavanje izvora finansijske moći institucija od kojih zavisi ekonomska održivost velikog broja građana i ustanova koje građanima pružaju usluge. Naime, u svim navedenim prilikama, suma od 272.152,56 KM predstavlja značajnu sumu na osnovu koje se izvodi zaključak da se radi o visokom stepenu ugrožavanja zaštićenog dobra.

Zbog svega navedenog Sud smatra da je izrečena kazna zatvora u trajanju od 3 (tri) godine primjerena kako težini djela tako i ličnosti optuženog kao i prilikama u kojima je djelo učinjeno te da će se ovom kaznom postići svrha kažnjavanja propisana članom 39. Krivičnog zakona BiH. Naime, Sud smatra da se izrečenom kaznom adekvatno izražava društvena osuda učinjenog krivičnog djela, da se ovom kaznom na adekvatan način utiče na učinioca da ubuduće ne čini krivična djela(specijalna prevencija) te da se ovom kaznom ostvaruje i generalna prevencija, odnosno uticaj na ostale da ne čine krivična djela.

Sud nije prihvatio prijedlog tužioca da optuženom izrekne i novčanu kaznu kao sporednu kaznu. Stanovište Suda je, da bi izricanje takve sporedne kazne bilo nesvrishodno s obzirom da optuženi zbog svojih materijalnih prilika istu ne bi mogao platiti u zakonom propisanim rokovima (član 46. stav8. Krivičnog zakona BiH) te bi došlo, uz primjenu odredaba člana 47 Krivičnog zakona BiH, do zamjene novčane kazne kaznom zatvora što bi, faktički, predstavljalo dvostruko kažnjavanje kaznom zatvora. Naime, Sud je utvrdio da su materijalne prilike optuženog loše jer na teritoriji BiH nema materijalnih dobara i da nije u mogućnosti platiti novčanu kaznu. U takvoj situaciji, izricanje novčane kazne koja se ne može izvršiti kao takva, bi bilo nesvrishodno i izazivalo bi osjećaj nemoći države i pravosuđa što bi u svakom slučaju negativno uticalo na generalnu prevenciju kao svrhu kažnjavanja.

Odluku da od optuženog i pravnog lica „Melfibad company“ oduzme imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom Sud temelji na odredbama člana 110. i 111. Krivičnog zakona BiH kojim odredbama je propisano da niko ne može zadržati imovinsku korist pribavljenu krivičnim djelom i da se oduzimanje takve koristi vrši sudskom odlukom kao i da se imovinska korist može oduzeti i od osobe na koju je prenesena ili se kod te osobe zatekla, što je u ovom predmetu slučaj sa dijelom imovinske koristi pribavljene krivičnim djelom koja imovinska korist je zatečena na računu pravnog lica „Melfibad company“ d.o.o. S obzirom da je optuženi zakonski zastupnik navedenog pravnog lica, Sud stoji na stanovištu da je on, odnosno to pravno lice, znalo da se radi o imovinskoj koristi koja je pribavljena krivičnim djelom te da je time ispunjen uslov za oduzimanje propisan članom 111. stav 1. Krivičnog zakona BiH.

Odluku da se optuženom u izrečenu kaznu zatvora uračunava vrijeme provedeno u pritvoru Sud je donio shodno odredbi člana 56 Krivičnog zakona BiH, a koje vrijeme se, prema istoj zakonskoj odredbi, ima računati od dana prvog lišenja slobode koje lišenje slobode je vezano za predmetno krivično djelo.

Odluku kojom se optuženi obavezuje da snese troškove krivičnog postupka sud je donio na osnovu člana 188. Zakona o krivičnom postupku BiH, a troškovi se

sastoje od troškova vještačenja, naknada za pristup Sudu vještaka i svjedoka, a u ukupnom iznosu od 2.698,00KM te paušalnih troškova koji su određeni u skladu sa trajanjem i složenošću postupka u iznosu od 150,00KM.

ZAPISNIČAR

Bojan Avramović

POUKA:

Protiv ove presude može se podnijeti žalba Apelacionom odjeljenju Suda Bosne i Hercegovine u roku od 15 dana od dana prijema presude.

Žalba se podnosi putem Suda Bosne i Hercegovine u dovoljnom broju primjeraka za sud i protivnu stranku.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

SUDIJA

Ševko Šahbegović

